

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 381/2011-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. decembra 2011 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho v konaní o sťažnosti V. V., S., zastúpeného advokátom JUDr. M. R., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. V-2 13 C 3/1989, za účasti Okresného súdu Bratislava III, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo V. V. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. V-2 13 C 3/1989 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bratislava III prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. V-2 13 C 3/1989 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. V. V. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 15 000 € (slovom pätnásťtisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Bratislava III povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava III je povinný uhradiť V. V. trovy konania v sume 261,82 € (slovom dvestošesťdesiatjeden eur a osemdesiatdva centov) na účet jeho zástupcu JUDr. M. R., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. IV. ÚS 381/2011 z 8. septembra 2011 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť V. V. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. V-2 13 C 3/1989 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Sťažovateľ okrem stručnej chronológie procesných úkonov doterajšieho priebehu napadnutého konania ďalej uviedol, že podľa jeho názoru to, že za 23 rokov trvania konania okresný súd nevykonal dostatok úkonov, spôsobenými priet'ahmi porušil jeho ústavné právo na spravodlivý proces bez zbytočných priet'ahov. Keďže ani po tak dlhej dobe nebolo napadnuté konanie právoplatne skončené, žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa, a to právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd bolo porušené postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod č. k. V-2 13 C 3/1989...

Z týchto dôvodov žiadam Ústavný súd SR, aby po oboznámení sa so spisom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod č. k. V-2 13 C 3/1989 podľa článku 56 ods. 3 písm. a) zák. č. 38/93 Z. z. tejto sťažnosti vyhovel a prikázal Okresnému súdu Bratislava III, ktorý podľa môjho posúdenia porušil moje základné práva a slobody svojou nečinnosťou, aby vo veci konal a aby mi bola podľa § 56 ods. 4 cit. zák. priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 36 800,- EUR platná do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu SR.“

Okrem iného sťažovateľ žiada, aby mu bola priznaná aj úhrada trov konania.

Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. Spr. 3454/2011 z 3. augusta 2011 doručeným ústavnému súdu 17. augusta 2011, v ktorom sa podpredsedníčka v plnej miere stotožnila s vyjadrením zákonnej sudkyne, ktorá okrem iného uviedla:

„Vec sp. zn. V-2-13 C/3/1989 mi bola pridelená do oddelenia v roku 2000, vo veci bolo vykonané rozsiahle dokazovanie za účelom zistenia pobytu žalovaného, ktoré bolo časovo náročné z hľadiska vykonávania tlmočnických úkonov. A až v roku 2010 sa súdu podarilo zistiť, že odporca dňa 07. 11. 2002 zomrel. V zmysle zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Bratislave prvostupňový súd postupom v zmysle § 109 O. s. p. konanie prerušil pre účely ustanovenia opatrovníka ako procesného nástupcu žalovaného v konaní; a následne preverovať možnosti prípadného opatrovníctva zo strany príbuzných domnelého otca.“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Z obsahu sťažnosti a zo súdneho spisu okresného súdu sp. zn. V-2 13 C 3/1989 ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania:

Sťažovateľ (v čase začatia konania maloletý V. V...), zastúpený zákonnou zástupkyňou – matkou Z. M., sa návrhom z 19. decembra 1988 doručeným Okresnému súdu Bratislava-vidiek domáhal určenia otcovstva, zverenia do výchovy matky a priznania výživného. Označeným odporcom bol rakúsky štátny občan P. S. Konaniu bola pridelená sp. zn. 13 C 3/89.

Po vykonaní informatívneho výsluchu zákonnej zástupkyne maloletého 18. januára 1989 Okresný súd Bratislava-vidiek v ďalšom období až do augusta 2001 vykonával procesné úkony spojené so zisťovaním miesta pobytu odporcu, zasielaním predvolaní na nariadené pojednávania, ako aj úkony, ktorými ustanovoval tlmočníkov z nemeckého jazyka na preklady požadovaných dokumentov. Keďže návrh ani predvolania na nariadené pojednávania sa nepodarilo odporcovi doručiť, neuskutočnili sa pojednávania Okresného súdu Bratislava-vidiek nariadené na 29. august 1991 a 24. október 1991. K výsluchu odporcu došlo 22. januára 1992 na dožiadanom sídle v I. Okresný súd Bratislava-vidiek v ďalšom období nariadil pojednávania až na 23. január 1995 a 29. november 1995. Pojednávanie nariadené na 23. január 1995 sa neuskutočnilo, pretože okrem odporcu sa nedostavil ani kolízny opatrovník, a pojednávanie nariadené na 29. november 1995 bolo odročené na neurčito z dôvodu nariadenia znaleckého dokazovania z odboru zdravotníctva a hematológie.

Okresný súd (Okresný súd Bratislava-vidiek zanikol 22. novembra 1996 na základe zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 328/1996 Z. z., ktorým sa ustanovujú nové sídla a obvody súdov, a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zlúčením s Okresným súdom Bratislava III, pozn.) 13. júna 1997 požiadal Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky o právnu pomoc, resp. o sprostredkovanie doručenia príslušných dokumentov týkajúcich sa krvnej skúšky odporcu prostredníctvom príslušného súdu v Rakúsku. Výsledok vybavenia dožiadania príslušným rakúskym súdom bol okresnému súdu doručený 18. augusta 1998. Okresný súd v ďalšom priebehu konania uznesením zo 4. októbra 1999 ustanovil tlmočnicu z nemeckého jazyka na preklad

z nemeckého jazyka do slovenského jazyka a naopak znaleckého posudku týkajúceho sa krvnej skúšky odporcu vykonanej v Rakúsku a uznesením z 28. februára 2001 priznal znalečné za tento úkon. Keďže v nasledujúcom období nebola platba priznaného znalečného do Rakúska realizovaná, okresný súd uznesením z 27. februára 2003 upozornil učtáreň, aby realizovala príslušnú platbu.

Okresný súd uznesením z 3. apríla 2003 opätovne ustanovil tlmočníčku z nemeckého jazyka na preklad do slovenského jazyka znaleckého posudku vypracovaného v Rakúsku ešte v roku 1997, pričom tento preklad bol okresnému súdu predložený 24. septembra 2003.

Okresnému súdu bol 6. augusta 2004 predložený aj znalecký posudok znalkyne z odboru zdravotníctva a hematológie MUDr. E. S., ktorý bol po preložení do nemeckého jazyka odporcovi opakovane bezúspešne doručovaný.

Z uvedeného dôvodu okresný súd uznesením z 13. januára 2006 ustanovil „*tajomníčku senátu tunajšieho súdu*“ za opatrovníčku odporcu. Okresný súd na pojednávaní nariadenom za 7. marec 2006 zbral na vedomie, že sťažovateľ nadobudol plnoletosť, ako aj jeho vyjadrenie, že predloží návrh na úpravu výživného, pričom na nasledujúcom pojednávaní nariadenom na 30. máj 2006 sťažovateľ a jeho matka vyhlásili, „*že sa pokúsia svojimi dostupnými prostriedkami zistiť adresu odporcu a v prípade neúspechu požiadajú okresný súd o pomoc*“. Sťažovateľ listom doručeným okresnému súdu 31. augusta 2006 oznámil, že adresu odporcu nezistil a ako fyzická osoba nemá možnosť iného zisťovania.

Okresný súd na pojednávaní uskutočnenom 12. júla 2007 bez účasti účastníkov konania, ktorí okrem odporcu mali doručenie predvolania riadne vykázané a neospravedlnili sa, vyhlásil rozsudok, ktorým určil, „*že odporca P. S..., je otcom V. V... z tela matky Z. M...*“. Okresný súd v uvedenom rozsudku okrem iného zaviazal odporcu na úhradu výživného, dlžného výživného, poplatku za návrh na začatie konania a trov konania. Okresnému súdu bolo 8. októbra 2007 doručené odvolanie sťažovateľa proti rozsudku v časti priznaného nároku na výživné. Rozsudok okresného súdu prevzala 15. októbra 2007 aj kolízna opatrovníčka. Súdny spis spolu s odvolaním sťažovateľa bol Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „*krajský súd*“) predložený 13. novembra 2007. Krajský súd uznesením sp. zn. 3 Co 467/07 z 30. júna 2009 rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Okresný súd uznesením z 15. decembra 2009 pripustil zmenu návrhu sťažovateľa na začatie konania o výchove a výžive. Okresný súd prostredníctvom dožiadaného súdu v Rakúsku chcel u zamestnávateľa odporcu zistiť informácie o jeho mzde, pričom dožiadaný rakúsky súd v odpovedi doručenej okresnému súdu 16. marca 2010 oznámil, že bez súhlasu odporcu uvedenú informáciu nie je možné poskytnúť. Dožiadaný rakúsky súd prípisom doručeným okresnému súdu 7. októbra 2010 oznámil, že odporca 7. novembra 2002 v L. zomrel, pričom okresný súd následne vyzval sťažovateľa a jeho matku, aby v lehote 60 dní od doručenia výzvy z 31. januára 2011 oznámili, či žiadajú o ustanovenie opatrovníka s upozornením na možnosť zastavenia konania. Právny zástupca sťažovateľa a jeho matky listom doručeným okresnému súdu 11. marca 2011 oznámil, že žiadajú o ustanovenie opatrovníka odporcovi v tomto konaní.

Okresný súd uznesením z 22. marca 2011 konanie zastavil, pričom v odôvodnení okrem iného uviedol, že *„právny zástupca navrhovateľa síce súdu oznámil, že žiada ustanoviť opatrovníka, avšak bez označenia konkrétnej osoby, čím súd vo veci nemohol konať...“*.

Krajský súd po podaní odvolania právnym zástupcom sťažovateľa a jeho matky uznesením sp. zn. 9 Co 178/2011 z 31. mája 2011 napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pričom v odôvodnení vyslovil aj právny názor, *„že ani výrok prvostupňového rozsudku zo dňa 12. 7. 2007 č. k. V-2-13 C/3/1989-311 v časti o určení otcovstva doposiaľ nenadobudol právoplatnosť, pretože nebol doposiaľ riadne doručený“*.

Ostatným procesným úkonom v napadnutom konaní je uznesenie okresného súdu z 24. júna 2011, ktorým prerušil konanie do právoplatnosti uznesenia o procesnom nástupníctve odporcu.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Sťažovateľ v sťažnosti predovšetkým zdôraznil, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom argumentoval predovšetkým poukázaním na to, *„že za 23 rokov trvania tohto konania súd nevykonal dostatok úkonov a spôsobenými prietahmi boli porušené jeho ústavné práva na spravodlivý proces bez zbytočných prietáhov“*.

Hoci sťažovateľ v petite sťažnosti nenamieta súčasne s porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, je nepochybné, že namietané konanie je potrebné podrobiť preskúmaniu podľa troch základných kritérií, ktoré ústavný súd zohľadňuje pri posudzovaní prietáhov v súdnom konaní.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie práva na prejednanie záležitosti účastníka konania v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom tohto práva je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného

súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že spory o určenie otcovstva a úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu vo všeobecnosti

nie sú po právnej stránke zložité a patria do štandardnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov, no na druhej strane možno najmä vzhľadom na nutnosť vykonania znaleckého dokazovania hodnotiť preskúmané konanie ako fakticky zložité, čo však v okolnostiach danej veci v žiadnom prípade nemôže ospravedlniť skutočnosť, že nebolo ani po takmer 23 rokoch jeho trvania právoplatne skončené. Tento záver ústavného súdu platí o to viac, že z pohľadu sťažovateľa ide o citlivú vec majúcu pre jeho osobný status mimoriadny význam, čo vyžaduje zo strany všeobecného súdu osobitný prístup.

2. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania je druhým kritériom, podľa ktorého ústavný súd z pohľadu prietáhov posudzuje priebeh napadnutého konania. Ústavný súd zo zapožičaného súdneho spisu nezistil žiadnu okolnosť spôsobenú sťažovateľom, resp. do nadobudnutia jeho plnoletosti jeho zákonnou zástupkyňou, ktorú by v súvislosti s prietahmi v konaní bolo potrebné pripísať na ich ťarchu.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol samotný postup okresného súdu.

Jurisdikcia ústavného súdu („*ratione temporis*“) sa vzťahuje na obdobie po 15. februári 1993, teda od nadobudnutia účinnosti zákona o ústavnom súde. Bez zreteľa na vznik právomoci ústavného súdu v rámci posúdenia základnej otázky, či sa vec sťažovateľa prerokovala na okresnom súde v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd už konštantne prihliada aj na dobu, ktorá v konaní uplynula v období do 15. februára 1993 (m. m. IV. ÚS 47/03).

Pokiaľ ide o postup okresného súdu v posudzovanom konaní, ústavný súd prihliadal na § 100 ods. 1 prvú vetu OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Z vykonaných procesných úkonov okresného súdu vyplýva, že jeho postup v prevažnej časti trvania napadnutého konania charakterizovala nečinnosť a neefektívnosť. Neefektívnosť postupu okresného súdu je charakteristickou črtou pre takmer celý priebeh napadnutého konania, a preto ústavný súd nepovažuje za potrebné vymedzovať obdobia nečinnosti a hodnotiť konkrétne procesné úkony okresného súdu.

V tejto súvislosti ústavný súd už vo svojej predchádzajúcej judikatúre vyslovil, že z ústavnoprávneho hľadiska je neprijateľné, aby právna neistota v konaní pred všeobecným súdom nebola odstránená ani po uplynutí takmer 23 rokov od jeho začatia (m. m. napr. IV. ÚS 260/04, IV. ÚS 127/08).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu zmyslom a účelom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť každému reálny prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu o veci konať a rozhodnúť (m. m. I. ÚS 62/97, II. ÚS 26/96). K porušeniu základného práva na súdnu ochranu by došlo vtedy, pokiaľ by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu (žalobe) fyzickej osoby alebo právnickej osoby (napr. I. ÚS 35/98).

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy má kľúčové postavenie medzi právami ustanovenými v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy nazvanom „Právo na súdnu a inú právnu ochranu“ (čl. 46 až čl. 50 ústavy) a jeho ochrana v zásade predchádza ochrane priznanej prostredníctvom ďalších základných práv ustanovených v tomto oddiele ústavy. Na základe vzájomnej súvislosti medzi týmito základnými právami možno dospieť v konkrétnom prípade aj k záveru, podľa ktorého závažné porušenie niektorého zo základných práv ustanovených v čl. 46 až čl. 50 ústavy má za následok aj porušenie iného základného práva zaručeného v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy. Osobitne tento záver podľa názoru ústavného súdu platí o potenciálnom porušení základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a to vzhľadom na jeho spomínané kľúčové postavenie v tejto skupine základných práv, a preto ak napr. porušenie práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (resp. základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy)

prekročí takú intenzitu, že to signalizuje zo strany príslušného všeobecného súdu odmietnutie možnosti domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, tak možno urobiť záver o tom, že takýmto postupom súdu došlo, resp. dochádza aj k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Opierajúc sa o uvedené a berúc do úvahy doterajší priebeh napadnutého konania, ktoré dosiaľ nebolo právoplatne skončené ani po takmer 23 rokoch od jeho začatia, ústavný súd uzavrel, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré svojou intenzitou nadobudlo aj charakter porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

IV.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ žiadal aj o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 36 800 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti. Poukázal najmä na to, že jeho právna neistota nebola odstránená ani po takmer 23 rokoch od začiatku napadnutého konania.

Cieľom finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje

nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. V-2 13 C 3/1989 a berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, ako aj skutočnosť, že konanie vo veci nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval priznanie sumy 15 000 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom advokátom JUDr. M. R. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2010, ktorá bola 741 €. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a spísanie sťažnosti a jej podanie) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v sume 247 € (za dva úkony právnej služby) a 2 x 7,41 € režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky). Úhrada bola priznaná v celkovej sume 261,82 €.

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2011